

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

22.09.2020

с. Старое Дрожжаное

КАРАР

№ 496

«2020-2024 елларга Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районында ирекле хәрәкәткә
ярдәм күрсәтү» буенча район программасын
раслау турында

Чүпрәле муниципаль районы территориясендә эшчәнлек алып баручы
ирекле берләшмәләрнең эшчәнлегенә ярдәм итү максатларында Татарстан
Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ**:

1. "2020-2024 елларга Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль
районында ирекле хәрәкәткә ярдәм итү" район программасын расларга.

2. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны район башкарма комитеты
Житәкчесенәң социаль мәсьәләләр буенча урынбасары А.Ф. Жәләлова йөкләргә.

Башкарма комитет
Житәкчесе

Д.А. Сатдинов

Чүпрәле муниципаль районы
Башкарма комитеты карары белән
расланган
"22" 09 2020 № 496

"2020-2024 елларга Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында
ирекле хәрәкәткә ярдәм итү"
РАЙОН ПРОГРАММАСЫ

I. Программа паспорты

Программаның исеме	Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында 2020-2024 нче елларга ирекле хәрәкәткә ярдәм итү
Заказ бирүче	Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы башкарма комитеты
Программаның координаторы	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге
Программаны эшләүчеләр	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге:
Программаның Максаты:	Чүпрәле муниципаль районы территориясендә эшчәнлек алып баручы ирекле берләшмәләреннән эшчәнлегенә ярдәм итү
Программаның бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - ирекле берләшмәләренә финанс, мөлкәт, мәгълүмати, консультацион ярдәм күрсәтү механизмнарын үстерү; - жирле үзидарә органнарының һәм халыкның үзара хезмәттәшлегенә даими гамәлдәге системасын булдыру; - муниципаль берәмлек халкына ирекле берләшмәләре тарафыннан күрсәтелә торган социаль хезмәтләренә үстерү өчен шартлар тудыру; - ижтимагый берләшмәләреннән ирекле хезмәткәрләрен яңадан әзерләү һәм укыту; - муниципаль берәмлектә хәйрия эшчәнлеген һәм ирекле хәрәкәттен бүләкләү һәм стимуллаштыру - ирекле (волонтерлык) эшчәнлеген, ирекле (волонтерлык) оешмаларын оештыручыларның

	муниципаль учреждениеләр һәм башка оешмалар белән хезмәттәшлеге.		
Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2020 - 2024 еллар		
Еллар һәм чыганак буенча бүленгән Программаны финанслау күләме		Күздә тотылган акчалар күләме- мең сум.	
	Ел	Чүпрәле муниципаль районының	Бюджеттан тыш чыганаklar
	2020	20	
	2021	20	
	2022	20	
	2023	20	
	2024	20	
	Нәтижә:	100	
	<p>Финанслау күләме-жирле бюджет акчаларыннан. Искәрмә: программаны финанслау күләме прогноз характерында һәм тиешле елга һәм план чорына тиешле дәрәжәләрдәге бюджетларны формалаштыруны исәпкә алып, ел саен корректировкага тиеш, шулай ук Программа чараларын финанслауга федераль һәм республика бюджетларыннан акча бүлеп бирү</p>		
Программаны гамәлгә ашыруның көтелгән соңгы нәтижеләре (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижеләлеге күрсәткечләре	<p>Программаны тормышка ашыру мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - юридик зат статусына ия булган ирекле берләшмәләр санын арттыру; - муниципаль берәмлектә үткәрелгән ижтимагый акцияләр һәм чаралар санын арттыру; - республика һәм бөтенроссия социаль проектлар конкурсларында катнашып, грантлар алган иреклеләр хәрәкәтләре санын арттыру; - халыкка иреклеләр берләшмәләре тарафыннан күрсәтелә торган социаль хезмәтләрнең санын арттыру һәм сыйфатын арттыру; - муниципаль берәмлек буенча хәйрия эшчәнлеге күләмен арттыру. 		

II. Гомуми нигезлэмэлэр

"2020-2024 елларга Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында ирекле хәрәкәткә ярдәм итү" район программасы (алга таба Программа) Чүпрәле муниципаль районы территориясендә эш алып баручы иреклеләр берләшмэләре эшчәнлегенә ярдәм итүгә юнәлдерелгән. Гражданнарның ирекле активлыгы жәмгыятьнең социаль үсешендә мөһим фактор булып тора, чөнки иреклелек-халыкның киң катламнарының ижади башлангычына һәм социаль ижадына иркенлек бирә торган өлкә, ул мөһимлекне тәрмин итә илнең социаль сәясәте максатларына ирешүгә һәм гражданнарның тормыш сыйфатын күтөрүгә керткән өлеш.

Ирекле эшчәнлекне тормышка ашыруда мобильлек, активлык, энергиялелек, кыюлык, чыдамлык һәм түләүсез хезмәткә омтылыш үзенчәлекле халык категориясе зур роль уйный. Ирекле вакыт һәм һөнәри планда үсү теләге булу да ирекле эшчәнлектә катнашу сәбәбе булып тора. Моннан тыш, иреклелек янә гражданнарга әхлакый тәрбия бирүнең көчле ресурсы булып тора, шуңа күрә яшьләрне ирекле эшчәнлеккә җәлеп итү мөһим. Чүпрәле муниципаль районы территориясендә патриотик, экологик, социаль, мәдәни, педагогик, медицина, наркотикларга каршы профилактика юнәлешләре буенча актив эш алып барыла. Районның волонтерлык отрядлары муниципаль район территориясендә фикерләр булган юнәлешләргә сайлый һәм алга этәрә.

III. Программаның төп максатлары һәм бурычлары

Дәүләт яшьләр сәясәте өстенлекләреннән чыгып, элге программаны тормышка ашыруның төп максаты-жәмгыятьтә иреклеләрнең позитив образын популярлаштыру, хәзерге жәмгыять проблемаларын хәл итү буенча яшьләрнең ижади активлыгына ярдәм итү һәм ирекле отрядларның һәм Үзәкнең нәтиҗәле эше өчен шартлар тудыру.

Программаның төп бурычлары түбәндәгеләр:

- яшьләрне ирекле социаль әһәмиятле эшчәнлеккә тарту;
- яшьләрнең ирекле инициативаларын ачыклау һәм аларга ярдәм итү;
- иреклеләр берләшмэләренә финанс, мөлкәт, мәгълүмати, консультацион ярдәм күрсәтү механизмнарын үстерү;
- җирле үзәкләр органнарының һәм халыкның үзара хезмәттәшлеген даими гомуми системасын булдыру;
- муниципаль берәмлек халыгына иреклеләр берләшмэләре тарафыннан күрсәтелгән социаль хезмәтләргә үстерү өчен шартлар тудыру;
- ижади активлыгы берләшмэләрнең ирекле хезмәткәрләрен яңадан әзерләү һәм укыту;

- муниципаль берәмлектә хәйрия эшчәнлеген һәм ирекле хәрәкәтне бүлүкләү һәм стимуллаштыру;
- жәмгыятьтә ирекле эшчәнлекнең уңай имиджын формалаштыру.

IV. Программаны эшләүнең фәнни-методик нигезләре

Программаның нигезенә идеяләр салынган:

- социаль-оешкан алым, ул барлык дәүләт һәм ижтимагый структураларда балалар һәм яшүсмерләр добровольцы буенча координацияләнгән, максатчан эшен күз алдында тотат;
- һәр яшь, Социаль, һөнәри һәм башка төркемнәргә исәпкә алып, эшенең махсус рәвешләрен һәм методларын куллануны күздә тоткан ирекле идеясен формалаштыруда адреслы якин килү;
- акция һәм инициативаны күздә тоткан активлык;
- ирекле эшчәнлекнең төп юнәлешләренә универсаль принцибын, аларга тулы һәм комплекслы якин килүне күздә тоткан, ата – бабалары өчен горурлык хисе, көнкүрештә һәм гадәтләрдә өчендәге мөнәзәбәтләрдә милли гореф-гадәтләргә, укуда һәм хезмәттә үзгәртү, иңгә методларында куллану зарурилыгы.

V. Ирекле эшчәнлеген тормышка ашыруның төп юнәлешләре

Чүпрәк муниципаль районы яшьләргә ирекле инициативалары һәм ижади активлыгы өчендәге төп юнәлешләр буенча тормышка ашырыла:

- хәйрияч һәм социаль якланмаган катламнары, авыр тормыш шартларына дучар булган кешеләр белән эшләү, шул исәптән пенсионерларга, инвалидларга, ата-ана каравыннан мәхрүм калган балаларга ярдәм күрсәтү һ. б.);
- балалар һәм яшьләрдә билгеле бер социаль-һөнәри позиция һәм жаваплылык формалаштыру (яшьләр социаль һәм һөнәри үз-үзенә тоту ысулларында социаль рольләргә, шулай ук социаль һәм һөнәри төрләргә үзләштерелү);
- спортта яшәү рәвешен формалаштыру һәм физик культура һәм спорт белән шөһрәтләнүне пропагандалау;
- балалар һәм яшьләргә күренешләргә (наркомания, эчкечелек, тәмәке тарту, женси юл белән берлә торган йогышны, ВИЧ/СПИД) профилактикалау);
- балалар, яшьләр, балалар һәм яшьләр, шул исәптән «риск төркеме» н дә кертеп, балалар һәм яшьләр белән эшләү, мәгълүмати материаллар чыгару, патриотик һәм программаларын гамәлгә ашыру);
- мәдәтлә, диалогны популярлаштыру һәм милләтара конфликтларны профилактикалау);

- зур спорт, спорт һәм банк социаль әһәмиятле чараларны оештыруда һәм үткөрүдә ярдәм итү;

- граж. ишларга экологик тәрбия бирүгә һәм әйләнә-тирә мохитне саклау буенча энциане оештыруга ярдәм итү, мәсәлән, урманнарны һәм сулыкларны чистарту, атыл утырту буенча акцияләр);

- вәкилләрне донорлыгына ярдәм итү;

- башкаларның инициативаларны үстерүгә ярдәм итү.

3.4. Программаны тормышка ашыру буенча чаралар планы

№ т/б	Чаралар	Үткөрү
1.	Чаралар муниципаль районында иреклеләр үсеше мәсьәләләре буенча норматив-хокукый документлар энциане	ел дәвамында
2.	"Дуңгызлар атнасы" акциясен оештыру	февраль-апрель
3.	Мәдәният объектларын һәм памятниковәлләрен торгызу, агары торгызү һәм карау (танып-белү белеме, шул ичәктә экологик проблемаларны хәл итү)	апрель
4.	«Ирекле инициативарчысы» Бөтенроссия конкурсында катнашу	март-декабрь
5.	Чаралар муниципаль районында "Иреклеләр мәктәбе" программасын оештыру	март, декабрь
6.	Татарстан иреклеләр форумында катнашу	Май
7.	Мәдәният районында "Яшел республика" республика проектына тормышка ашыру	июнь-август
8.	"Чаралар муниципаль районында иреклеләр үсеше проблемалары" темасына муниципаль районның жирле үткәргү органдары һәм ижтимагый оешмалары белән бергә "түгәрәк өстәл" үткәрү	Сентябрь
9.	Башкаларда учреждениеләрендә "Иреклелек нигезләре" Уткәргү инициативалары	Сентябрь
10.	«Иреклелек атнасы» акциясе	сентябрь-октябрь
11.	Башкаларда ишларендә Халыкара иреклеләр форумында катнашу	Декабрь
12.	"Дуңгызның йирлык буяулары" Республика проектын	ел

иреклелерди ижтимагый-әһәмиятле үз-үзләрэн тотышында күрсәтелә торган тенденцияларны билдирә.

Ижтимагый инициативага үсешенә соңгы нәтижәсе жәмгыятьнең рухи һәм әхлакый үзгәрешләрен күтәрү, социаль проблемаларны хәл итүдә ижтимагый оешмаларны үзгәртүгә көчәйтү, муниципаль хакимият органнары һәм коммерция, ижтимагый уюмнар арасында партнерлыкны ныгыту, жәмгыятьтә социаль һәм икътисади активлыкка ирешү булырга тиеш.

Генераль шартнамәгә ашыру уңай шартлар тәмин итәргә тиеш:

- социаль сәламәт булуге, чөнки социаль әһәмиятле проблемаларны хәл итү өчен шартлар буларак әһәмиятле һәм көчле итәргә мөмкинлек бирә;

- икътисади үзгәрешләрнең ныгыту, чөнки ирекле эшчәнлек халыкның мәшгульлеген арттыру өчен шартлар әшчәнлеккә дәүләт чыгымнарын экономияләүнең мөһим элементлары буларак;

- икътисади үзгәрешләргә ярдәмчеллик, чөнки балалар һәм яшьләрнең ирекле эшчәнлегенә – аларның инициативасын һәм күнекмәләрен, рухи-әхлакый һәм хезмәт тәрбиясе. Формаль һәм неформаль үстөрүнең нәтижәле ысулы, шулай ук һөнәри кызыксынуларны үзгәртү өчен тормышка ашыру чарасы, бигрәк тә коллектив һәм шәхсән һәм махсус белем алу өлкәсендә.

- өлчәмле һәм яраштырылган гражданның, инвалидлар, балалар булган гаиләдә кирәкле күнекмәләргә өйрәтү;

- икътисади үзгәрешләргә ярдәмчеллик чаралары, чөнки ирекле ярдәмчеләрнең эше жирле булган шартларның тормыш шартларын яхшырту буенча үзара ярдәм итүнең мөһим шартлары белән тулы.